

مقیاس خودپنهان‌کاری (SCS)

■ آدیس کراسکیان
استادیار دانشگاه آزاد اسلامی
واحد کرج

کلیدواژه‌ها: خودپنهان‌کاری، ویژگی شخصی، والدین

اختلال اضطراب، افسردگی یا جسمانی است، تأیید می‌کند. راه‌های زیادی برای یافتن پنهان‌کاری مطرح شده است که از جمله آن‌ها می‌توان به رویکرد پیام‌های دوگانه در حرکات روانی، حرکتی و تکلم فرد یا رویکرد مثبت و منفی^۶ و دستگاه دروغ‌سنج^۷ و تکنیک تحلیل استرس صدا^۸ اشاره کرد. (اوتمر^۹، و اوتمر^۱، ۲۰۰۲، ترجمه نصرافهانی، نوحه‌سرا، خادم‌الرضا، و قهاری، ۱۳۹۰)

یکی از مشکلاتی که روان‌شناسان با آن مواجه‌اند پنهان‌کاری افراد است که برای آن دلایل مختلفی دارند. شک کردن به بعضی از مشکلات بیماران آسان ولی پذیرش آن‌ها بسیار سخت است.

معرفی

بعضی اوقات، بسیاری از افراد در طول زندگی خود یک راز را با خودشان حفظ می‌کنند. آن راز ممکن است از هر کسی باشد؛ می‌تواند از رئیس فرد یا از والدین، فرزندان، درمانگر فرد یا شخص مهم دیگری باشد. (لی لین^۱، یوسال^۲، و رایموند^۳، ۲۰۰۸، به نقل از تقی‌زاده شیده، شریفی، و فرخ‌زاد، ۱۳۹۲)

به گفته لارسون^۴ و کاستین^۵ (۱۹۹۰) خودپنهان‌کاری استعدادی برای مخفی کردن اطلاعات شخصی منفی یا ناراحت‌کننده از دیگران است و سه ویژگی دارد:

۱. خصوصی و شخصی
 ۲. آگاهانه و قابل دسترس
 ۳. فعال نگه داشته‌شده و پنهان‌شده.
- بنابراین، پنهان‌کاری فرایندی آگاهانه و فعال برای مخفی کردن جنبه‌های منفی فرد از دیگران است. (به نقل از تقی‌زاده شیده، شریفی، و فرخ‌زاد، ۱۳۹۲)
- نتایج مطالعاتی که روی پنهان‌کاری انجام گرفته این مشاهده بالینی را که پنهان‌کاری خصوصیتی شایع در بیماران مبتلا به

متخصصان سلامت با این هدف تربیت شده‌اند که بیماران خود را آسیب‌شناسی کنند، نسبت به آن‌ها همدلی نشان دهند و قضاوت‌گرایانه عمل نکنند. از این‌رو هنگامی که با بیمارانی مصاحبه می‌کنند که علائم خود را پنهان یا تحریف می‌کنند، کوچک می‌شمرند، دروغ می‌گویند یا به دروغ دیگران را متهم می‌کنند یا علائم ساختگی ایجاد می‌کنند و منکر الگوی آشکار سوءمصرف مواد می‌شوند، با نوعی مشکل شخصی مواجه‌اند. (اوتمر، و اوتمر، ۲۰۰۲، ترجمه نصرافهانی، نوحه‌سرا، خادم‌الرضا، و قهاری، ۱۳۹۰)

پرسش‌نامه خودپنهان‌کاری (SCS)

لارسون و کاستین (۱۹۹۰) ابزاری برای سنجش این خصوصیت ساخته و با نام مقیاس خودپنهان‌کاری^{۱۱} معرفی کردند. این مقیاس که شامل ۱۰ ماده است در پژوهش اولیه بر روی یک گروه نمونه ۳۰۶ نفری با میانگین سنی ۴۲ سال که ۸۲ درصد از آن‌ها را دانشجویان دانشگاه‌های ایالات متحده

تشکیل می‌دادند، انجام شده است. میانگین نمره آزمودنی‌ها در این پژوهش ۲۶ بود که حدود ۷۰ درصد از آن‌ها نمره بین ۱۹ و ۳۳ کسب کردند. در این پژوهش، همسانی درونی^{۱۲} مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ^{۱۳} ۰/۸۳ و گزارش شده که این ضریب برای گروه جوانان ۰/۸۷ و برای گروه بزرگسالان ۰/۸۴ برآورده شده است. همچنین، برای بررسی پایایی^{۱۴} مقیاس از روش بازآزمایی^{۱۵} با فاصله زمانی چهار هفته استفاده شده که همبستگی بین نمره‌های دو نوبت اجرا ۰/۸۱ محاسبه و گزارش شده است. نشانگان جسمانی، افسردگی و اضطراب بیشتر در افرادی که نمره خودپنهان‌کاری بالاتری دارند نسبت به افرادی که در این مقیاس نمره پایین‌تری کسب می‌کنند، تأییدکننده روایی سازه^{۱۶} مقیاس برای سنجش سازه خودپنهان‌کاری در پژوهش است.

نمونه‌هایی از ماده‌های مقیاس را در جدول زیر ملاحظه می‌کنید.

ردیف	ماده	به شدت مخالفم	مخالفم	نه مخالفم نه موافقم	موافقم	به شدت موافقم
۱	من یک راز مهم دارم که آن را با هر کسی در میان نمی‌گذارم.	۱	۲	۳	۴	۵
۴	برخی از اسرار واقعاً عذابم می‌دهد.	۱	۲	۳	۴	۵
۹	اسرار من شرم‌آورتر از آن است که با دیگران در میان گذاشته شود.	۱	۲	۳	۴	۵

هنجار‌یابی در جامعه ایرانی

تقی‌زاده شیده، شریفی، و فرخ‌زاد (۱۳۹۲) به منظور هنجار‌یابی مقیاس خودپنهان‌کاری در بین دانش‌آموزان مقطع متوسطه و راهنمایی شهر تهران، نمونه‌ای با تعداد ۷۵۴ نفر از دانش‌آموزان دختر و پسر شهر تهران با روش نمونه‌گیری چندمرحله‌ای^{۱۷} انتخاب و پس از اجرای مقیاس، اطلاعات زیر را گزارش کرده‌اند: ● اعتبار^{۱۸}. ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۱۷ و ضریب بازآزمایی با فاصله زمانی سه ماه ۰/۸۳۲ نشان‌دهنده همسانی درونی و پایایی مطلوب مقیاس در جامعه ایرانی است.

● روایی. در این پژوهش برای بررسی روایی سازه مقیاس از تحلیل عاملی اکتشافی^{۱۹} استفاده شده است. مقدار ۰/۸۵۲ برای شاخص KMO و معنادار بودن آزمون گرویت بارتلت^{۲۰} ($P < 0.01$, $\chi^2 = 741/554$) نشان‌دهنده برقراری پیش‌فرض‌های تحلیل عاملی است. پس از استخراج و چرخش عامل‌ها مشخص شده است که در صورتی که از مجموعه ۱۰ ماده‌ای مقیاس دو عامل استخراج شود، این دو عامل ۴۷/۴۹۱ درصد واریانس مشترک را تبیین خواهند کرد که در این صورت ماده‌های ۱، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۱۰ عامل نخست و ماده‌های ۲، ۹، ۱۰ عامل دوم مقیاس را تشکیل می‌دهند و در صورتی که از کل ماده‌ها تنها یک عامل استخراج شود، این عامل ۳۶/۲۸۹ درصد واریانس مشترک را تبیین می‌کند که شامل هر ۱۰ ماده مقیاس

می‌باشد. در کل، نتایج تحلیل عاملی، معرف روایی سازه مقیاس برای سنجش خودپنهان‌کاری در دانش‌آموزان ایرانی است. ● مقایسه نمره دانش‌آموزان در این پژوهش نشان داده است که متوسط نمره خودپنهان‌کاری دانش‌آموزان دختر و پسر تفاوتی با یکدیگر ندارد.

پی‌نوشت‌ها

- Lee Lin, H.
- Uysal, A.
- Raymond Knee, C.
- Larson, D.G.
- Chastain, R.L.
- Plus-Minus Approach
- Polygraphic Analysis
- Voice Stress Analysis
- Othmer, E.
- Othmer, S.
- Self-Concealment Scale (SCS)
- Internal Consistency
- Cronbach's Coefficient Alpha
- Stability
- Test-Retest
- Construct Validity
- Multi-Stage Random Sampling
- Reliability
- Exploratory Factor Analysis (EFA)
- Bartlett Test Sphericity

منابع

- اوتمر، اکهارت؛ زیکلیند اوتمر (۲۰۰۲): اصول مصاحبه بالینی بر مبنای DSM-IV. ترجمه مهدی نصرافهانی، شبنم نوحه‌سرا، نوشین خادم‌الرضا، و شهربانو قهاری، ارجمند، تهران، ۱۳۹۰.
- تقی‌زاده شیده، علیرضا؛ حسن‌پاشا شریفی و پگاه فرخ‌زاده؛ هنجار‌یابی پرسش‌نامه خودپنهان‌کاری (SCS) در بین دانش‌آموزان مقطع متوسطه و راهنمایی شهر تهران. فصلنامه تخصصی روان‌سنجی، سال اول، شماره ۴، بهار ۱۳۹۲.
- Larson, D.G. & Chastain, R.L. (1990). *Self-Concealment: Conceptualization, Measurement, and Health Implications*. Journal of Social and Clinical Psychology, 9(4), 439-455.